

[Rasmus Hansen.]

som tjenestemand efter ansættelsen vil blive føjet uddannelse i et speciale, f. eks. som gymnastiklærer. Denne uddannelse foregår på forsvarets specialistskoler. Undervisningen her er også gratis for de deltagende befalingsmænd, og de får desuden — lige som på fenrikskolerne og officersskolerne — deres løn. På forsvarets gymnastikskole varer specialistuddannelsen indtil 2 år, på skydeskolen indtil 14 måneder, på kørelærerkursus $\frac{1}{2}$ år.

Det er flertallets skøn, at personelforslaget vil kunne sikre befalingsmænd af specialistgruppen den uddannelse, der er fornøden for at løse de opgaver, som de måtte blive stillet overfor indenfor forsvarets rammer. Men flertallet har henstillet til forsvarsministeren at drage omsorg for, at der ved tilrettelæggelsen af undervisningen på fenrikskolerne tages hensyn til de kundskabsmæssige forudsætninger, som befalingsmandseleverne har, når de begynder på disse skoler. Det er ikke meningen, at befalingsmandselever med folkeskoleuddannelse, som vælger førerlinien, skal starte på hold med befalingsmandselever med realeksamen eller studentereksamen eller endnu større uddannelse. Det ville blive urimelig kostbart for staten og desuden føre til spild af befalingsmandselevens tid. Det samme synspunkt bør være rettesnor for befalingsmandseleverne på fenrikskolerne, hvor der formentlig vil blive optaget såvel elever med realeksamen som med folkeskoleuddannelse. Det er nok muligt, at en deling af fenrikskolerne befalingsmandselever må begrænses til visse fag, bl. a. sprog; det afgørende er, at undervisningsplanen bliver sådan, at også befalingsmandseleverne på fenrikskolerne får det størst mulige udbytte af undervisningen.

Flertallet i udvalget har, ligesom flertallet i forsvarskommissionen, været klar over, at de meget gunstige vilkår, hvorpå forsvarets tjenestemænd får deres uddannelse, kan foranledige andre tjenestemænd til at spørge om årsagen til denne rundhåndethed. Både i forsvarskommissionen og i folketingets udvalg har flertallet for sit standpunkt haft en begrundelse, som er ligetil, nemlig: at den nye befalingsmandsordning foreslås af hensyn til befolkningen. Staten pålægger nu landets våbenduelige mænd en værnepligt, som kan begynde med det 19. år og slutte med det 50. år. Flertallet mener, at staten til gengæld har pligt til at drage omsorg for, at det faste befalingsmandskorps, såvidt det er muligt, udgør et tværsnit af befolkningen. Endvidere mener

flertallet, at staten har pligt til at sikre, at dette befalingsmandskorps får en uddannelse, der er tilstrækkelig til varetagelsen af den gerning, som de overdrages. På den anden side kan denne pligt naturligvis ikke medføre forpligtelse for staten til at betale for uddannelse, som tjenesten ikke gør påkrævet, men som befalingsmændene gerne vil have af andre grunde. For en sådan uddannelse er det rimeligt, at befalingsmændene har samme vilkår som statens øvrige tjenestemænd, og det vil sige, at enten må de selv betale den eller også må de erhverve sig den på helt eller delvis gratis kursus, hvortil også andre befolkningsgrupper har adgang.

Det af flertallet tiltrådte personelforslag er blevet kritiseret, fordi det af praktiske grunde deler forsvarets faste befalingsmænd i to grupper. Udvalgets flertal har imidlertid ikke ment, der var grund til at lukke øjnene for, at sådanne delinger også foretages i det civile liv, for eksempel indenfor lærerpersonalet, som er delt i en seminarieuddannet gruppe og en universitetsuddannet gruppe. Den universitetsuddannede gruppe har som bekendt en væsentlig længere uddannelsestid end lærerne fra seminarierne. Men der er den afgørende forskel på delingen af lærerpersonalet og delingen af forsvarets faste befalingsmænd, at adskillige lærere, som har gennemgået seminariet, har valgt denne uddannelse, fordi de ikke havde pengene til erhvervelse af universitetsuddannelsen. De har ikke haft frit valg. De har måttet tage hensyn til, hvad de havde råd til. Men en sådan situation kommer sergenten ikke ud for, når han skal vælge mellem speciallinien og førerlinien. Han kan se væk fra, hvad den bedste befalingsmandsuddannelse koster. Han kan begrænse sig til at regne med, hvor lang tid den tager.

Der kunne også foretages andre sammenligninger med vilkårene i det civile liv. Manden, der har folkeskoleuddannelse og ansættes som portør ved statsbanerne, får som regel ikke for statens regning en uddannelse, så han kan opnå en af de større stationsførerstillinger eller blive trafikchef eller generaldirektør. Han kan avancere til togfører, rangermester eller stationsmester med en slutløn på 3 780 kr. + tillæg. Dog kan et lille antal også blive stationsmestre med en slutløn på 4 020 kr. + tillæg.

Der er den risiko ved den foreslåede personelordning, at det frie valg mellem speciallinien og førerlinien kan føre til, at der anmelder sig for mange sergenter til førerlinien og for få til specialistlinien. I